

» tione et aliis piis operibus totos nos Deo
» committamus, instruendosque et imbuen-
» dos tradamus.

» Ad hoc exemplum formati Apostoli,
» priusquam divinitus sibi commissam lega-
» tionem implerent, aut prædicandi Evange-
» lii munere fungerentur, unanimes in ea-
» dem domo precantes, et divinis medita-
» tionibus sedulo intenti, nobis describun-
» tur, ut se ad divinum illud verbi Divini
» semen fructuose per totum orbem spar-
» gendum præpararent (1). » Ut quid ergo
» tam eximiis vestigiis insistere recusares? Ad
» sancta proposita tua corroboranda, operæ
» pretium erit, promissa professionis Cleri-
» calis redintegrare per Psal. 15. *Conserua me,*
Domine, quoniam speravi in te.

(1) Lib. de Sacris Electionibus, Sect. 4. Præpa-
rat. ad Ordines, parag. 2.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PARS SECUNDA.

SPECULUM SACERDOTUM ET CLERICORUM.

Nihil est, ait sacro-sanctum Conc. Tri-
dent. quod alias magis ad pietatem et Dei
cultum assidue instruat, quam eorum vita
et exemplum qui se divino ministerio dedi-
carunt; cum enim a rebus sæculi in altio-
rem sublati locum conspiciantur, in eos tan-
quam in speculum reliqui oculos conjiciunt,
ex iisque sumunt quod imitantur. Quapropter
sic decet omnino Clericos in sortem Do-
mini vocatos, vitam moresque suos omnes
componere, ut habitu, gestu, incessu, ser-
mone, aliisque omnibus rebus, nihil nisi
grave, moderatum ac religione plenum prä-
se ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis
maxima essent, effugiant, ut eorum actio-
nes cunctis afferant venerationem. Sess. 22,
de Reform. c. 1.

I. — *Notio optimi Clerici et Sacerdotis.*

Clericus qui Christi servit Ecclesiæ inter-
pretetur primo vocabulum suum, et nomi-
nis definitione prolata, nitatur esse quod
dicitur: si enim Κληρος græce, *sors* latine
appellatur; propterea vocantur Clerici, vel

quia de sorte sunt Domini , vel quia ipse Dominus sors , id est , pars Clericorum est . Qui autem vel ipse pars Domini est , vel Dominum partem habet , talem se exhibere debet , ut et ipse possideat Dominum et possideatur a Domino . *S. Hieron. Epist. ad Ne-
potianum.*

Idæam hanc optimi Ecclesiæ ministri uberioris explicat Apostolus . Homo est mundo crucifixus et cui mundus crucifixus est ; qui exhibit corpus suum hostiam viventem , sanctam , Deo placentem , suis se affectibus exuens ut Christum induat , et peccatis mortuus justitiae vivat ; providens bona non tantum coram Deo , sed etiam coram hominibus , ita ut in omnibus seipsum præbeat exemplum bonorum operum in doctrina sana , in integritate , in gravitate ; abnegans impietatem et sæcularia desideria , ut sobrie , juste , et pie vivat in hoc sæculo .

Dei ministrum et operarium inconfusibilem sese exhibit , in multa patientia , in tribulationibus , in necessitatibus , in angustiis , in laboribus , in vigiliis , in jejuniis , in castitate , in scientia , in longanimitate , in suavitate , in Spiritu sancto , in charitate non facta , in verbo veritatis , in virtute Dei , per arma justitiae a dextris et a sinistris , per gloriam et ignobilitatem , per infamiam et bonam famam , per prospera et adversa ;

donec ad perfectionis apicem provectus , post legitimum certamen et cursus consummationem , coronam justitiae a Domino recipiat . *Ex variis S. Pauli Epist.*

II. — *Ejusdem argumenti series.*

Sint Clerici memores perpetuo vocationis qua eos Dominus dignatus est , ejusque quod scriptum est : Sancti estote quia ego sanctus sum ; nemini dantes ullam offenditionem , ut non vituperetur ministerium nostrum . Cœlestem in terris vitam tanquam Angeli Dei agant , expoliantes veterem hominem cum actibus suis , et novum induentes . Sint electi Dei , sancti , et dilecti ; viscera misericordiæ , benignitatem , humilitatem , modestiam , patientiam induentes .

Sobrii sint , ornati , pudici , prudentes , sed nou apud semetipsos , supportantes invicem , non invicem provocantes , non invicem invidentes , subjecti invicem in timore Christi , non dominantes in Cleris , sed charitate fraternalitatis invicem diligentes , et honore invicem prævenientes , hospitales , invicem suscipientes , et justitiam induentes ; si fieri potest , cum omnibus hominibus pacem habentes , omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines : non violenti sint , non percussores , sed modesti ; non litigiosi , non cupidi , non bilingues , non turpe lucrum

sectantes, habentes mysterium fidei in conscientia pura.

Sint etiam spiritu ferventes, Domino servientes et orationi instantes, ut ambulent digne Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei, et quæcumque sunt vera, quæcumque sancta, quæcumque amabilia, quæcumque bona famæ, si qua virtus, si qua laus disciplinæ, hæc cogitent. *Ex variis SS. Apost. Epist.*

III.—*Sacerdos sicut dignitate, ita et sanctitate sit præcellens.*

Audite me, beatissimi Patres, et si dignum ducitis, sanctissimi Fratres; audite me, stirps Davidica, germen Sacerdotale, propago sanctificata, duces ac rectores gregis Christi. Audite me rogamem vos pariter et monentem, et honorem sacerdotalem demonstrare volentem; ut cum honoris vobis prærogativas monstramus, merita etiam congrua requiramus. Dignum est enim ut dignitas sacerdotalis prius noscatur a nobis, et sic deinde servetur a nobis, ut psalmographi sententia queat repelli a nobis: homo cum in honore esset non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, et similis factus est illis. *S. Ambros. lib. de dign. Sacerd. cap. 2.*

Sacerdotium ipsum in terra quidem peragit, sed in rerum celestium classem ordinemque referendum est... Idcirco necesse est sacerdotem sic esse purum ut si, in cœlis ipsis collocatus, inter cœlestes Virtutes mediis staret. Terribilia namque atque honorifica sunt quæ administrat. Si quis consideret quantum sit id Mysterium, is probe intelliget quanto honore quantaque dignitate Sacerdotes Spiritus sancti gratia dignati fuerint: etenim iis qui terram incolunt atque in ea versantur commissum est, ut ea quæ in cœlis sunt dispensem; iis datum est ut potestatem habeant quam Deus opt. nec Angelis nec Archangelis datam esse voluit; neque enim ad illos dictum est: *Quæcumque ligaveritis super terram, etc.*

Etenim quidnam hoc aliud esse dicas nisi omnium rerum cœlestium potestatem illis a Deo esse concessam? Quid cum hoc honore conferri potest? A terra judicandi principalem auctoritatem sumit cœlum: servus sedet iudex in terra, et Dominus sequitur ejus sententiam atque confirmat, ut quidquid hic in inferioribus judicaverit, hoc ille in supernis comprobet. Quænam, obsecro, potestas hac una major esse queat? Pater omnem potestatem dedit Filio; cæterum video eamdem ipsam potestatem a Deo Filio Sacerdotibus traditam: nam quasi jam in cœlum

translati, ac supra humanam naturam positi, sic illi ad principatum istum perducti sunt.
S. Chrysost. lib. 3 de Sacerdot. cap. 3 et 4.

**IV.—Eiusdem argumenti veritas
confirmatur.**

Quo igitur non oportet esse puriorem tali fruentem sacrificio; quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem, os quod igne spirituali repletur, lingua^m quæ trémendo nimis sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore; quali mensa fruaris. Quod Angeli videntes horrescunt, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic unimur, et facti sumus unum Christi corpus et una caro. Audiamus ergo et Sacerdotes et subditi, quali esca facti sumus digni; audiamus et horreamus: sanctis carnibus suis nos dedit impleri; semetipsum apposuit immolatum: quænam igitur erit nobis excusatio, cum talibus pasti talia peccemus, cum lupi fiamus agnum comedentes?
S. Chrysost. Hom. 83 in Matth. et Hom. 60 ad pop. Antioch.

O Sacerdotes, si anima cuiuslibet Justi sedes est Dei, multo magis sedes et templum Dei vos esse debetis purum et immaculatum. Si sepulcrum ejus gloriosum est, in quo corpus ejus jacuit exanime, multo

gloriosiora debent esse corpora vestra, quæ a mortuis suscitatus quotidie inhabitare dignatur. Si beatus est venter qui novem mensibus Christum portavit, et beata debent esse corda vestra, in quibus hospitium quotidie eligit Filius Dei; si beata sunt ubera quæ parvulus suxit, beatum debet esse os quod carnem ejus sumit, et sanguinem sugit. Carnes ergo vestras cum ejus timore configite, et vobis diligenter providete, ne lingua quæ vocat de cœlo Filium Dei, contra ipsum Dominum loquatur; et ne manus quæ intinguntur sanguine Christi, polluantur sanguine peccatorum. *S. August. Serm. 37, ad Fratres in Eremo, citatus a Molina Carth. Tract. 1, cap. 1, par. 2.*

V.—De cura salutis propriae.

Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum Angelis suis, et tunc reddet unicuique secundum opera sua. *Matth. c. 16, v. 26.*

Si quod vivis et sapiis, totum das actioni, considerationi nihil, laudo te? In hoc non laudo... Si item totus vis esse omnium, instar illius qui omnibus omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena sit: quomodo au-

tem plena, te excluso? Et tu homo es: ergo ut integra sit et plena humanitas, colligat et te intra se sinus qui omnes recipit: alioquin quid tibi prodest, juxta verbum Domini, si universos lucreris, te unum perdens? Quamobrem cum omnes te habeant, esto etiam tu ex habentibus unus. Quid solus fraudaris munere tui? Usquequo vadens spiritus et non rediens? Usquequo non recipis te et ipse inter alios vice tua? Sapientibus et insipientibus debitor es, et soli negas te tibi? Stultus et sapiens, servus et liber, dives et pauper, vir et fœmina, senex et juvenis, justus et impius, omnes pariter participant te, omnes de fonte publico bibunt pectore tuo, et tu seorsum sitiens stabis? Si maledictus qui partem suam facit deteriorem, quid ille qui se penitus reddit expertem? sane deriventur aquæ tuæ in plateas.... sed inter cæteros bibe et tu de fonte putei tui; denique qui sibi nequam, cui bonus? S. Bern. lib. I de Consider. cap. 5.

VI.—Zelus gloriæ Dei.

Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: 3 Reg. cap. 19. Phinees, filius Eleazari filii Aaron sacerdotis, avertit iram meam a filiis Israel: quia zelo meo commotus est contra eos, ut non ipse delerem filios

Israel in zelo meo. Idecirco loquere ad eum: Ecce do ei pacem fœderis mei, et erit tam ipsi quam semini ejus pactum. Sacerdotii sempiternum, quia zelatus est pro Deo suo, et expiavit scelus filiorum Israel. Num. 25.

Zelum habere debet Sacerdos, qui incorruptam servare studet Ecclesiæ castitatem: et ideo Princeps Sacerdotum dicit: Zelus domus tue devoravit me... Zelus igitur Dei vita est. Sicut enim ante in Adam devoravera hominem mors prævalens, ita zelus devoravit quem vivificavit in Christo. Zelum habuit Elias, et ideo raptus ad cœlum est: Zelans, inquit, zelavi Dominum..... Quid multa? Apostolus quoque Domini hoc declaratus est nomine, ut Simon Zelotes dicetur. Zelo fidei populus Gentilium vitam sibi acquisivit æternam, quam negligenter atque desidia Judæorum populus amisit... Angeli quoque sine zelo nihil sunt, et substantia sue amittunt prærogativam, nisi eam zeli ardore sustentent... Et quid miremur, si Angeli eum habent? ipse Deus Pater ait: Zelans zelabo Jerusalem zelo magno.... Zelo vindicatur Jeruzalem, zelo Ecclesia congregatur, zelo fides acquiritur, zelo pudicitia possidetur. S. Ambros. in Ps. 118, octon. 18.

VII. — *Zelus domus Dei.*

Zelus domus tuæ comedit me, et op̄ibria exprobrantium tibi ceciderunt super me (1). Hoc zelo comeditur qui omnia quæ forte ibi perversa sunt satagit emendare, cupit corrigere, non quiescit; si emendare non potest, tolerat, gemit (2). Quam terribilis est locus iste! Non est hic aliud nisi domus Dei et porta cœli (3). Ergone credibile est ut habitat Deus cum hominibus super terram? Si cœlum et cœli celorum te non capiunt, quanto magis domus ista quam ædificavi (4)?

Domine, dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriae tuæ (5); unde et addit idem Propheta Regius: Ecce ego, in paupertate mea, præparavi impensas domus Domini... Talis esse debet ut in cunctis regionibus nominetur... opus namque grande est; neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo (6). Quanto magis Sacerdoti convenit ornare Dei templum decore congruo, ut etiam hoc cultu aula Domini resplendeat (7).

Hoc Presbyteri munus apprime noverat

(1) Ps. 68. — (2) S. Aug. Tract. 10 in Joannem, c. 2. — (3) Genes. 28. — (4) 2 Paralip. c. 6. — (5) Ps. 25. — (6) 1 Paralip. 22 et 29. — (7) S. Ambr. lib. 2 Off.

Nepotianus, de quo S. Hieronymus ait: Erat sollicitus si niteret altare, si parietes absque fuligine, si pavimenta terfa, si jamitor creber in porta, vela semper in ostiis, si sacrarium mundum, si vasa luculenta; et in omnes cærenias pia sollicitudo disposita. Non majus, non minus negligebat officium: ubicumque eum quereret, in ecclesia invenires.... Basilicas ecclesiae diversis floribus et arborum comis, vitiumque pamphinis adumbravit, ut quidquid placeret in ecclesia, tam dispositione quam visu, Presbyteri labore et studium testaretur (1).

VIII. — *Zelus salutis animarum.*

Simon Joannis, diligis me plus his?.... Pasce oves meas (2). Quasi diceret: Si dilectionem erga me habes, ubi ostendas habes, ubi exerceas habes: pasce agnos meos (3). Ex hoc loco agnoscent fidei magistri non aliter se summo Pastori, id est Christo, gratios fore, quam si omni studio caveant, ut rationales oves recte currentur et bene habeant (4).

Quam multa propter hunc gregem passus est Filius Dei! Homo factus est, servi

(1) S. Hier. Epist. 3, ad Heliodor. — (2) Joan. 21. — (3) S. Aug. Serm. 149 de temp. — (4) S. Cyr. Alex. 12 in Joan. c. 21.

formam assumpsit, consputus est, alapis cassus est; postremo ne mortem quidem recusavit, nec ignominiosissimam: quin et ipsum sanguinem suum effudit. Itaque si quis voluerit illi commendatus esse, curam habeat ovium illius, publicam querat utilitatem, fratrum suorum saluti prospiciat; nullum enim officium hoc Deo charius est (1). Deo nec addere nec detrahere sufficis: reliquit in hoc saeculo similitudinem sui, vide-licet hominem, quatenus, quod illi honoris impendere volumus, in ejus exhibeamus imagine.... erigendo illum de lacu miseriae et de luto facies (2).

Illud profecto Pastoris munus apprime noverat Apostolus, cuius hic sermo erat: Si evangelizavero, non est mihi gloria; necessitas enim mihi incumbit, va enim mihi est si non evangelizavero.... Cum liber essem ex omnibus, omnium me servum feci ut plures lucrifacerem. Factus sum Iudaëis tanquam Iudaëus, ut Iudaëos lucrarer.... Factus sum infirmis infirmus, ut infirmos lucrifacerem. Omnibus omnia factus sum, ut omnes faciem salvos (3). Quis infirmatur, et ego non infirmor? Quis scandalizatur, et ego non uror (4)? Ego autem libentissime impendam,

(1) S. Chrysost. Orat. de B. Philogonio.

(2) B. Laur. Justin. de Compl. Christ. perf.

(3) 1 Cor. 9.

(4) 2 Cor. 11.

et superimpendar ipse pro animabus vestris; licet plus vos diligens minus diligar (1). Tantquam si nutrix foveat filios suos, ita desiderantes vos, cupide volebamus tradere vobis non solum Evangelium Dei, sed etiam animas nostras, quoniam charissimi nobis facti estis (2).

*IX. — Catechizandis Pueris et Rudibus
danda opera.*

Attende exhortationi et doctrinæ (3). Adhaesit enim lingua lactentis ad palatum ejus in siti, parvuli petierunt panem, et non erat qui frangeret eis (4). Ne ergo contemnatis unum de pusillis istis (5). Intuere Dominum Jesum in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi (6). Offerebant illi parvulos, ut tangeret illos; discipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum videret Jesus, indigne tulit et ait illis: Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos, talium est enim regnum Dei. Amen, dico vobis, quisquis non receperit regnum Dei velut parvulus, non intrabit in illud. Et complexans eos, et imponens manus super illos, benedicebat eos (7).

O piissime Jesu, quis ultra post te vere-

(1) 2 Cor. 12.

(2) 1 Thess. 2.

(3) 1 Tim. 4.

(4) Thren. 4.

(5) Matth. 18.

(6) Coloss. 2.

(7) Marc. 10.

cundabitur esse humilis ad parvulos; quis tumescens et elatus de sua vel magnitudine vel scientia, parvitatem deinceps parvulorum, ignorantiam vel imbecillitatem audebit aspernari; quando tu, qui es Deus benedictus in sæcula, in quo sunt omnes thesauri, etc. usque ad castissimos parvulorum amplexum beata brachia mansuetus inclinas atque circumligas? Procul ergo, procul ex hinc omnis elatio, seorsum sit indignabunda quælibet parvulorum effugatio (1).

Audi Paulum dicentem : Sive mente excessimus, Deo; sive temperantes sumus, vobis: charitas enim Christi compellit nos, judicantes hoc, quia unus pro omnibus mortuus est Quomodo enim paratus esset impendi pro animabus eorum, si eum pigeret inclinari ad aures eorum? Hinc ergo factus est parvulus in medio nostrum, tanquam nutrix fovens filios suos. Num enim delectat, nisi amor invitet, decurtata et mutilata verba immurmurare?... Non ergo recedat de pectore etiam cogitatio gallinae illius quæ languidis plumis teneros fœtus operit, et surrantes pullos confracta voce advocat; cuius blandas alas refugientes superbi, præda fiant alitibus (2).

(1) Gers. Tract. de Parvul. trah. ad Christ. cons. 4.
— S. Aug. de Catech. Rudib. c. 10, n. 15.

X. — *Christus in omnibus imitandus.*

Hoc sentite in vobis quod et in Christo Jesu (1): si quis enim spiritum Christi non habet, hic non est ejus (2). Et qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare (3). Nam quos præscivit Deus, et prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus (4). Unde et Christus ait: Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis (5). Et rursus: Manete in me: et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis. Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere: si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, et arescat, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet (6).

Parum erat Deo, si Filium suum faceret demonstratorem viæ; eum ipsum viam fecit, ut per illum ires, regentem te ambulantem per se (7). Si mundana sapientia ita in suis gloriatur erroribus, ut quem sibi quisque ducem elegerit, ejus opiniones et

(1) Philip. 2. — (2) Rom. 8. — (3) 1 Joan. 2. —
(4) Rom. 8. — (5) Joan. 13. — (6) Joan. 15. —
(7) S. Aug. enar. in Ps. 109.

mores atque omnia instituta sectetur; quæ nobis erit communio nominis Christi, nisi ut ei inseparabiliter uniamur, qui est, ut ipse insinuavit, via, veritas et vita? via scilicet conversationis sanctæ, veritas doctrinæ divinae, et vita beatitudinis sempiternæ (1).

Istud præcipue rectorem spectat, qui ad hoc studere debet, ut sibi commissas faciat Christiformes.... Unde Apostolus dicit: Estote imitatores Dei, sicut filii charissimi; et: Filioli mei quos iterum parturio, donec Christus formetur in vobis. Sed cum ex verborum doctrina minus cipient de doctrina Christi, debent etiam formam ejus visibilem in se ipsis ostendere, ut eis profundius imprimatur, dicentes cum Apostolo: Imitatores mei estote, sicut et ego Ghristi. Quasi dicat: Si formam Christi desideratis ad imitandum agnoscere, in meis hanc moribus considerate et vivo: jam non ego, vivit vero in me Christus. Vicarius enim Christi vicem Christi debet gerere, in beneplaciti ejus promotione, in potestatis ejus auctoritate, et in similitudinis ejus repræsentatione, scilicet ut ea quæ vult promoveat in subditis (2).

(1) S. Leo Serm. de Resurr. — (2) S. Bonav. Tract. de sex. alis Seraph.

XI. — *Ecclesiae vulnus, improborum mores.*

Christus dilexit Ecclesiam, et seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ; ut exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta et immaculata (1). Inspice, et fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est (2), ut possis dicere cum Apostolo: Adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore ejus quod est Ecclesia (3): non est enim qui consoletur eam ex omnibus caris ejus; omnes amici ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimici..... et ipsa oppressa amaritudine (4). Olim prædictum est, et nunc tempus impletionis advenit. Ecce in pace amaritudo mea amarissima, amara prius in nece Martyrum, amarior postea in conflictu Hæreticorum, amarissima nunc in moribus domesticorum; non fugare, non fugere eos potest, ita invaluerunt et multiplicati sunt super numerum. Intestina et insanabilis plaga Ecclesiae, et ideo in pâce amaritudo ejus amarissima; sed in qua pâce? Et pax est, et non est pax; pax a Paganis, et pax ab Hæreticis, sed non profecto a filiis. Vox

(1) Ephes. 5. — (2) Exod. 25. — (3) Coloss. 1. —

(4) Thren. 1.

plangentis in tempore isto, Filios enutri et exaltavi, ipsi autem spreverunt me; sprevi et maculaverunt me a turpi vita, a turpi quæstu, a turpi commercio, a negotio denique perambulante in tenebris (1).

XII. — Peccata Sacerdotum gravissima.

Si Sacerdos, qui unctus est, peccaverit, delinquere faciens populum, offeret pro peccato suo vitulum immaculatum Domino, etc. (2). Igitur ante Prophetarum tempora ostendere volens Deus hominum peccata longe majori suppicio expiari dum a Sacerdotibus, quam dum a privatis perpetrantur, mandat, ut tantumdem pro Sacerdotibus quantum pro universo populo sacrificium offeratur. Quod quidem quid aliud signat, quam Sacerdotis vulnera majori medicamento atque auxilio indigere; atque adeo tanto quanto conjuncta simul universi populi vulnera indigent? Porro majori nequam indigerent, nisi ea graviora forent. Atqui graviora certe fiunt, non natura ipsa, sed Sacerdotis qui ea commiserit conditione ac dignitate (3).

Unde dicitur: Erat ergo peccatum puerorum (Ophini et Phinees) grande nimis coram Domino, quia retrahebant homines a

(1) S. Bern. Ser. 33 in Cantic. — (2) Levit. 4. —

(3) S. Chrys. I. 6 de Sacer. c. 11.

sacrificio Domini (1). Et ab Ecclesiæ Ministro se non mediocriter offendit Deus per Prophetam conqueritur: Si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuisse utique.... Tu vero homo unanimis dux meus et notus meus, qui simul tecum dulces capiebas cibos (2). Et rursum: Homo pacis meæ in quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem (3).

Neque licet imperitiā prætendere, neque ad ignorantiam confugere, neque aut necessitatī aut violentiæ speciem opponere..... Quandoquidem qui delegatus est ut alienam emendet ignorantiam, tum vero diabolicum instare bellum denunitet, is certe ignorantiam prætendere minime poterit, neque vocem hanc usurpare: Tubam non audivi, bellum non prævidi (4).

Illud idem monet Apostolus: Confidis te ipsum esse ducem cæcōrum, lumen eorum qui in tenebris sunt, eruditorem insipientium, magistrum infantium, habentem formam scientiæ et veritatis in lege. Qui ergo alios doces, te ipsum non doces; qui prædictas non furandum, furaris; qui dicas non mœchandum, mœcharis; qui abominaris idola, sacrilegium facis; qui in lege gloriaris, per prævaricationem legis Deum

(1) I. Reg. 2. — (2) Ps. 54. — (3) Ps. 40. —

(4) S. Chrys. I. 6 de Sacerd. t. 1.

inhonoras. Nomen enim Dei per vos blasphematur inter gentes. Gravissimum igitur ipsi impendet exitium (1). In terra Sanctorum inqua gessit, non videbit gloriam Domini (2).

XIII. — *De modestia seu de vita exemplari.*

Induite vos sicut electi Dei sancti et dilecti..... modestiam (3), quæ nota sit omnibus hominibus; Dominus enim prope est (4). Hæc ad omnes fideles scribit Apostolus. Quanto magis virum Ecclesiasticum decent, qui in omnibus seipsum præbere debet exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate (5); ut is qui ex adverso est vereatur nihil habens malum dicere de illo (6), et obmutescere faciat imprudentium hominum ignorantiam (7). Sacerdotalis enim animi pulchritudinem undique splendescere oportet, ut oblectare pariter et illustrare possit eorum animos qui suos in eum oculos convertunt (8).

Decet enim Pastorem, decet Dominicum Sacerdotem moribus et vita clarescere; quantum in eo tanquam in vitæ sua speculo plebs commissa, et eligere quod sequatur,

(1) Rom. 2. — (2) Isaiæ 26. — (3) Coloss. 3. —
(4) Philip. 4. — (5) Tit. 2. — (6) Ibid. — (7) 1 Pet. 2.
— (8) S. Chrys. l. 3 de Sacerd. c. 14.

et videre possit quod corrigat (1). Decet, inquam, actuum nostrorum testem esse publicam æstimationem et attestationem, ne derogetur muneri: ut qui videt ministrum altaris congruis ornatum virtutibus, auctorem prædicet, et Dominum veneretur qui tales servulos habeat (2). In te, nimirum, oculi omnium diriguntur. Domus tua et conversatio, quasi in specula constituta, magistra est publicæ disciplinæ. Quidquid feceris, id sibi omnes faciendum putant: cave ne committas quod, aut qui reprehendere volunt, digne lacerasse videantur, aut qui imitari, cogantur delinquere (3). Quod si dixeris: Et mihi sufficit conscientia mea, habeo Dominum judicem qui meæ vitæ est testis; non curo quid loquantur homines. Audi Apostolum scribentem: Providentes bona, non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus (4).

XIV. — *In exterioris hominis compositione immodestia vitanda.*

Ex visu cognoscitur vir, et ab occurso faciei cognoscitur sensatus. Amictus corporis, et risus dentium, et ingressus ho-

(1) S. Greg. in Reg. lib. 7. Indict. I. Ep. 32. —
(2) S. Ambr. lib. 1 Offic. ultim. — (3) S. Hieron. Ep. 3 ad Heliod. — (4) S. Hieron. Ep. 47.

minis enuntiant de illo (1). Ipsa etenim corporis species, simulacrum est mentis, figura probitatis. Bona quippe domus in ipso vestibulo debet agnoscī (2). Quapropter Clerici in habitu, gestu, incessu, sermone, et omni alia eorum actione, nihil nisi grave, moderatum et religione plenum præ se ferant (3).

Sic sacerdotalem vultum gravitas matura componat, ne rigorem nimium intuentium infirmitas perhorrescat; sic alias hilari-tatis nostræ dulcedo permulceat, ut serenitas nostra sese in petulantiam vel lasciviam non resolvat (4). Oculis Christum spectaturis, nihil aliud digneris aspicere (5): ne igitur multum circumspicias in plateis, ne forte videas unde tenteris postmodum, vel ab oratione impediaris, vel phantasias contrahas eorum quæ intente respexisti (6).

Sit præterea incessus tuus maturitate plenus, gravis et honestus; videlicet non fractis gressibus ambules, aut scapulas dextrorum aut sinistrorum vergendo, non erecta cervice, non prominente corpore, seu etiam inclinato capite super humerum: quæ omnia

(1) Eccli. 19. — (2) S. Ambr. l. 2 de Virg. — (3) Con. Trid. sess. 22, c. 1. — (4) Pet. Dam. lib. 2, Ep. 1. — (5) S. Hier. de S. Joann. Bapt. loquens. — (6) S. Bonav. de Inst. c. 31.

aut levitatem redolent, aut elationem ostentant, aut hypocrisim sapiunt. Nonnullos etiam reperies, qui, ne plantas humidior via spargat, vix imprimunt summa vestigia (1). Tales cum videris, sponsos magis existimato quam Clericos.

Gestus quoque corporis signum est mentis (2). A notabilibus igitur corporis, seu membrorum extensionibus, quæ cum oscillationibus vel aliis, non sine quadam in honestate fieri solent, omnino abstine (3). Honesto enim incongruum est viro, pigra membra distensione resolvi. Quibus addam istud sancti Gregorii Nazianz. *Orat. 2 cont. Julianum*. Neque enim mihi quidqam boni significare aut ominari videbantur, cervix non stata, humeri subsultantes, ad æquilibrium subinde agitati, oculus insolens ac vagus, furioseque intuens, pedes instabiles ac titubantes, nasus contumeliam et contemptum spirans, vultus linea menta ridicula idem significantia. Risus petulantes et effrænes, nutus et renutus temerarii, sermo hærens, spiritusque concisus, interrogations stultæ et præcipites, responsiones nibilo his meliores, alia in alias insultantes, nec graves et constantes, nec

(1) S. Bern. form. hon. vit. c. 5 — (2) S. Hier. Ep. 22, ad Eustoch. — (3) S. Isid. de norm. viv. c. 4.